

Артем ЖУРАВСЬКИЙ,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник:
кандидат юридичних наук,
старший науковий співробітник
наукової лабораторії з проблем превентивної
діяльності та запобігання корупції ННІ№3
Національної академії внутрішніх справ
Вікторія МОЗОЛЬ

МАНІПУЛЯЦІЯ ЯК ПРОЯВ ПСИХОЛОГІЧНОГО НАСИЛЬСТВА

*«Є два важелі, якими можна рухати людей:
страх та особистий інтерес»
Наполеон Бонапарт*

Маніпуляція являє собою один із проявів психологічного насильства. Вивчення проблеми поширення психологічного насильства йде поряд з підвищеним інтересом суспільства до даної проблематики з обох «таборів» які в цьому приймають участь. Не останню роль сплеску розгляду цього питання маємо завдячувати й діджиталізації суспільства. Психологічне насильство, як інструмент маніпуляційного впливу відкриває стратегії, які маніпулятор використовує для впливу на іншу особу. Під таким впливом здійснюється не тільки маніпуляція жертвою, а й перебудова її психологічного простору.

В сучасному світі переплетеному комунікацією та інформаційним потоком, маніпуляції стають не лише засобом впливу але і східницею для досягнення особистих цілей і владарюванням над певною особою. Тому маніпуляції потрібно розглядати як важливу проблему, що проникає у всі сфери життя й може зашкодити не лише окремому індивіду але й суспільству в цілому [1].

Одним із завдань маніпуляцій є використання контролю за певною особою. Маніпулятивні особи переважно намагаються здобути контроль над іншою людиною задля впливу на неї. Це може призводити до почуття безпомічності та залежності. Вплив маніпулятора на особу може бути як негативним так і позитивним, важливо відрізнити маніпуляції які несуть негативний вплив на людину, від тих які використовуються для досягнення конструктивних цілей. Прикладом позитивної маніпуляції може слугувати мотивація. Деякі форми маніпуляцій використовуються аби стимулювати особу до

досягнення певної мети або її активізації. Одним з інструментів маніпуляції є емоції. Маніпулятор своїми діями може викликати різні емоції у особи, такі як: вина, смуток, страх, зневіра й так далі [2].

Наслідком негативних маніпуляцій є психічна втома. Постійний вплив маніпулятора на особу може призвести до негативних наслідків, як для її психічного так і фізичного здоров'я. Часто у повсякденному житті ми теж зіштовхуємось із психічною втомою. Для того щоб її побороти, варто вибрати час для відпочинку та розслабитися. Це може бути медитація, читання або приємна тепла ванна. Але якщо проблеми досить серйозніші потрібно звернутися до фахівця за консультацією.

Також досить актуальна проблема це маніпуляції у сімейних відносинах. Вони можуть по різному проявлятися та приймати різні форми.

Основними ознаками таких маніпуляцій є:

1. Емоційний тиск. (Зазвичай виникає аби витягнути почуття або реакцію, щоб отримати бажаний результат).

2. Фінансовий тиск. (Може бути як погроза зменшення фінансування або введення інших обмежень).

3. Погрози розлученням. (Включає спроби контролю або прояв бажаної поведінки).

4. Гучна або мовчазна агресія. (Загрозливе домашнє спілкування або пасивно - агресивні дії).

5. Маніпуляції через дітей. (Інструмент впливу на іншу сторону).

Важливо реагувати на маніпуляції на ранніх етапах тому що, зневажливі висловлювання та образи швидко можуть перейти в емоційне та фізичне насильство [3, с. 561].

Отож, маніпуляції це досить проблемна на сьогодні тема. Механізмом протидії маніпуляції може слугувати насамперед вивчення технік маніпуляції та їх застосування. Одними із основних технік є: гіперболізація, емоційний тиск, маніпуляції зі змінною фокусу та ігнорування границь. Аби протидіяти цим технікам потрібно розвивати свою стресостійкість та критичне мислення. Потрібно пам'ятати про власні переконання, та не піддаватися на емоції які у вас намагаються викликати [4, с. 85].

Маніпуляцію можна поділити як на індивідуальну спрямовану на одну людину так і більш масову - родину, колектив, країну. «Вдалий» приклад останньої спостерігаємо з боку московії яка нав'язує свої наративи й в деякій мірі це впливає на певну частину населення нашої країни. До одного з різновидів масової маніпуляції можна віднести також й політичну [5, с. 165].

Тому найдієвішим способом протидії будь яким маніпуляціям залишається використання власного критичного мислення.

Список використаних джерел

1. Ігри, у які грають люди. Пер. з англ. К. Меньшикової. - Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. – 256 с. Берн Е.Л.

2. Максименко С.Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. - Видання друге, перероблене та доповнене. - Київ: «Центр навчальної літератури», 2004.- 272 с.

3. Психологія впливу: переконуйте та досягайте успіху! / Роберт Чалдині ; [пер. з англ. Н. Коваль, А. Зорницького]. - Оновл. та допов. [вид.]. - Харків : КСД, 2023. - 606 с. : іл. - Бібліогр.: с. 551-605.

4. Зміст маніпуляції як різновиду прихованого психологічного впливу Н.В. Гребінь Проблеми сучасної психології - 2013. - Вип. 21. - С. 80-93.

5. Статеві та гендерні особливості осіб з різним рівнем схильності до маніпуляції Н. Гребінь Проблеми гуманітарних наук. Серія : Психологія - 2015. - Вип. 37. - С. 160-173.

Юлія ЗАХАРЧЕНКО,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 2
Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник:

кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри поліцейського права
Національної академії внутрішніх справ
Іванна ГОРБАЧ-КУДРЯ

РЕАЛІЗАЦІЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Ефективне виконання Національною поліцією правоохоронних функцій в умовах збройної агресії рф проти України нерозривно пов'язано з рівнем підготовки майбутніх поліцейських та залученням до навчання у заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання найбільш обдарованої молоді незалежно від статі. У 2020 році наша держава посіла одну із найвищих позицій за Індексом гендерної нерівності щодо освіти (27 місце) [4], тому питання забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в освітній сфері набуває особливого характеру.